

قدمت تعلیم و تربیت

به نام خداوند کریم

تعلیم و تربیت ریشه‌ای به قدمت ظهور انسان دارد چه تربیت الهی و فطری او که نخستین انسان روی زمین از آن به ویژه بهره برده و سپس با تجربه‌های خود در تصرف در محیط زندگی بر آن افزوده است و چه انسان‌هایی که در دامن پدر و مادر خود از روز اول به قاعده و غریزه پرورش یافته‌اند، همین‌که مادر و یا پدر خواسته است با فرزند خود ارتباط برقرار کند آن را کلمه‌ای آموخته است و شاید برای آن یک کلمه بارها و بارها آن را تکرار کرده تا در گوش جان فرزندش بنشیند و او بتواند آن را تکرار کند و گام به گام تجربه‌ها در گفتار و عمل تکرار شده و آموزش به صورت سمعی و بصری ارائه گردیده و مهارت‌ها به صورت عملی تکرار شده است تا ملکه گردد.

این آموزش‌ها در مدرسه خانواده ارائه شده‌اند سال‌ها معلمی همانند هر دانش دیگری با توجه به تنوع نیازهای انسانی، تنوع تخصص‌ها و مهارت‌ها نیز الزامی شده است و همین نیازهای متنوع، آموزش‌های متنوع را به حدّ و نصابی رسانده‌اند که تابع دانش و روشی خاص پدید آمده‌اند. به همین خاطر بعد از شکل‌گیری جوامع انسانی این مجموعه احصاء و مدوّن شده‌اند.

در ایران باستان و در ایران دوران اسلامی،
 تعلیم و تربیت یکی از مباحث جدی بوده است، طبقات
 اجتماعی هر کدام دانش خاص را نیاز داشتند که توسط
 پیشکسوتان ارائه شده است. از فلاح و زراعت و شکار گرفته تا
 دانش نبرد و گریز و بعد از آن دانش سلامت که نمیرد. این همان
 دانش‌های نخستین هستند که انسان برای بقای خود بدان نیاز
 داشت شکل‌گیری مراکز آموزشی و تربیتی در تمدن‌های نخستین
 مثل تمدن ایران و روم باستان ابعاد و دانش‌های بشری را توسعه داد
 و بشر را به پرسشگری واداشت تا علاوه بر محسوسات از معقولات نیز
 بپرسد و از دایره تجربه‌های شخصی و مادی عبور کند و در عرصه
 ریاضی و مابعدالطبیعه نیز قدم بردارد.

دانستن همه این‌ها و شناختن سیر تطوّر آن‌ها لازمه نظامات
 تربیتی و آموزشی است که در زندگی متحول و دگرگون شونده انسان
 برای روح ثابت و باقی او درس‌هایی بیاموزد که نیاز امروز او و پاسخ
 سؤال‌های دیروز و امروز و فردای او باشد.

در این شماره از مجله تلاش بر این است که نقدی به مسأله‌های
 گونه‌گون آموزش و پرورش زده شود تا از رهگذر این درنگ‌ها و
 تأملات آن را بیابیم که امروز بدان سخت محتاجیم.

محی‌الدین بهرام محمدیان